Library of the PACIFIC UNITARIAN SCHOOL FOR THE MINISTRY Berkeley

Cenzurat.

XLV. évf. Cluj, 1935. október. 10. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

IMÁDSÁG

1935. szept. 8, a külföldi vendégeink jelenlétében.

Szeretetnek és jóságnak kiapadhatatlan forrása Isten, édes atyánk. Hálaadó szívvel borulunk le a te szent házadban, mert csodálatos dolgot míveltél mivelünk. Ime a mívelt világ idegen részeiből testvéri kézszorításra jelentek meg közöttünk evangeliumi örömhírt hordozó apostolok. Most midőn az emberírtó háború veszedelme fenyegeti a békeszerető embereket, a mi kedves testvéreink hirdetnek nekünk nagy örömet, mely az egész világ öröme lészen: Ime megjelent közöttünk a testvériség, amely előtt elenyészik a faji és nemzeti különbség, és diadalmat ül az istenfiúság boldogító érzése.

A te míved ez égi atya, mert a te szent fiad Jézus, a mi testvérünk, prófétánk és apostolunk tanította: szeressétek egymást, mint én szerettelek titeket. Hisszük és valljuk Istenünk, hogy a nagy igéret: leszen egy akol és egy pásztor, közeledik felénk s miről annyi jósnak zengett ihlett ajka, megszületik végül a szabadító, aki feloldozza a hit szárnyait, hogy Erdély dicső törvénye szellemében kiki azt a hitet vallja, amely az ő lelkének legjobban tetszik.

Köszönjük égi atyánk, hogy hozzánk vezérelted a nagy Albion és a híres Moravia kitűnő fiait, hadd ismerjég meg amaz ösök utódait, akik majdnem négyszáz esztendő vészes és vihara között igaz hittel énekelték: hiszek és vallok egy Istent, ki magától való és szent.

Köszönjük ezt az ünnepnapot, melyen együtt imádkozhatunk testvéreinkkel és hallhatjuk ajakukról a hit igazságait áldd meg és szenteld meg őket nagy jóságukért s áldd meg e gyülekezetet igaz hittel, tiszta szeretettel,

Miatyánk. Amen.

Dr. Boros Györ
püspök.

Hall Alfred és Stejskal József erdélyi körutja.

Augusztus hó 31-én Clujra érkeztek Hall Alfréd, a szabadelvű keresztény egyházak Világszövetségének az elnöke és Stejskal József, a cseh nemzeti egyház egyik püspöke.

Az állomáson dr. Boros György főtisztelendő püspök úr és kisérete fogadták a magas vendégeket. A főtisztelendő püspök úr örömmel üdvözölte őket itt Erdélyben, ahol Dávid Ferenc élt és martir halált halt a vallásszabadságért.

Szeptember elsején dr. Boros György püspök, dr. Boros Györgyné, dr. Abrudbányay Ede f. ü. gondnok és Szent-Iványi Sándor h. teol. tanár és más unitárius főemberek kiséretében az aranyosköri egyházkör egyházközségei meglátogatására indultak a vendégek.

Útközben megálltak, a templomot és az iskolát megnézték több egyházközségeinkben. Mindenütt nagy lelkesedéssel, harangszóval és virágcsokrokkal várták a vendégeket. Rimetean a falu végén bandérium, a falu piacán diszkapú és a festői népviseletben öltözött leányok-legények és asszonyok sorfalai fogadták őket. A délelőtti istentiszteletet a vendégek és dr. Boros György püspök úr végezték.

Délután látogatást tettek az útban eső községekben, hol mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták, estére a történelmi nevezetességű Turdára jöttek, ahol a templomban a két vendég közreműködésével vallásos estét tartottak.

Éjfél után testben fáradtan, de lélekben a mi unitárius népünk szeretete, vallásossága és lelkesedése által felfrissülve tértek vissza Clujra.

Szeptember másodikán Szent-Iványi Sándor h. teol. tanár kiséretében a székelyföldi egyházközségek meglátogatására indultak.

Sighişoara volt az első megálló, ahol megnézték az újonnan épülő unitárius templomot és várost. Innen I. G. Ducara mentek és az ottani egyházközségeinket és iskoláinkat meglátogatták.

Szeptebmber 3-dikán a nyikómenti falvak érintésével Odorheiura érkeztek. Odorheiun esti istentiszteleten a vendégek lelkesítő szavakat intéztek az ottani hiveinkhez.

Ezután a homorodmenti egyházközségeinket látogatták meg.

A homorodmentéről átmentek a Varghişi, Armenişi Aita Marei és Belini egyházközségeinkbe.

Minden faluban lelkesedő tömeg, virágcsokrok és az egyház vezetői fogadták a vendégeket, akik meghatódva fogadták az ünnepeltetést és tolmácsolták hálájukat és szeretetüket, nemcsak a maguk, hanem húsz millió velünk együtt érző testvéreinknek a nevében is.

Szombaton, szeptember 7-én érkeztek vissza az unitárius egyház központjába. Vasárnap a délelőtti istentiszteleten a templomban imát mondott dr. Boros György püspök, prédikált Hall Alfréd elnök, rövid üdvözlő beszédet és utóimát mondott Stejskal József püspök. Hiveinknek igazi lelki felfrissülés volt ez a nap.

Templomozás után az Egyház Képviselő Tanácsa tartott díszgyűlést a vendégek tiszteletére. Főtisztelendő püspök úr meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket s tolmácsolta irántuk érzett mély szeretetét és hálaját, amiért e nehéz időkben segítségünkre siettek. A Tanács javaslatot tesz az E. Főtanácsnak, hogy magas vendégeinknek a tiszteletbeli egyházi tanácsosi címet adományozza.

Hall Alfred elnök úr köszöni az iránta való bizalmat és szeretetet, életének legérdekesebb és tapasztalatokban leggazdagabb időszakát töltötte itt mi közöttünk. Örömét fejezte ki az iránt, hogy eljött s reméli, hogy a jövőben mindazt, amit látott és hallott itten, a mi javunkra fel tudja használni.

Stejskal József püspök úr köszöni a megtiszteltetést, melyben a Tanács és hiveink őt részesitették. Örvend, hogy itt lehet, mert ez a megjelenése az első közeledő lépés a nemrégen alakult cseh nemzeti egyház és a csaknem 400 éves erdélyi unitárius egyház között s reméli, hogy ez a megkezdett lépés tovább fog haladni s szorosabb hittestvéri viszony fog a két egyház között létesülni..

A két kiváló külföldi hitrokon meleg szeretettel érdeklődött sorsunk iránt, meggyőződést szerzett azokról a nehézségekről, amelyben élünk s őszinte szívvel biztosított arról, hogy mindenben velünk érez s érettünk kész megtenni minden lehetőt. Mikor elmentek, azzal az érzéssel váltunk el tőlük, hogy igazi testvéri szeretet és benső együttérzés hozta őket hozzánk s hogy ez az érzés állandóan meg fog maradni és termékenyen fog tovább is működni.

Kapcsolat a cseh szabadelvű egyházzal.

A szeptember elején nálunk járt külföldi vendégeink látogatásának különös érdekessége volt az, hogy ezuttal jelent meg elsőizben egyházunknál egy cseh protestáns püspök. Jól esett látnunk, hogy az a baráti kapcsolat, ami évszázadokkal ezelőtt az erdélyi és cseh protestánsokat összekötötte, most ismét megújult. Dr. Stejskal József a csehszlovák egyház mützi püspöke volt az első látogató ennek az új életrekelt protestáns egyháznak a részéről. Tíz napos itt tartozkodása alatt annyi szeretetet és érdeklődést mutatott a mi dolgaink

irán, ami feljogosíthat bennünket ama reményünknek a kifejezésére, hogy a két rokon egyház között a baráti kapcsolat nem fog többé megszakadni. — A csehszlovák egyház a régi huszita vallásnak az utóda. A huszita mozgalmak leverése után a hívek is elpusztultak s csak egy nehány család őrizte meg az üldözések közepette is apái hitét a vallás alapító Husz János szülőfalujában. A háború után felszabadult cseh nemzetben rohamosan terjedni kezdett a felújított nemzeti vallás és 1920-ban megalakult hivatalosan is az egyház. Ma közel egy millió tagja van, feje a patriarcha, aki alá három püspökség és egy vikáriátus van rendelve. Az egyház vezetőségében világiak is résztvesznek presbiterium jelleggel. A csehszlovák vallás nemcsak az anyaországban van elterjedve, hanem külföldön is, ahol csehek nagyobb tömegben élnek együtt, így Bécsben és Amerikában is.

Dr. Gál Kelemen.

Az utóbbi időben az erdélyi magyar lapokból gyakran olvastunk méltányló ismertetést arról az ezer oldalt meghaladó hatalmas két kötetről, mely Erdély fővárosában levő kollégiumunknak történetét tárja elénk. Az unitárius embernek mindig kedves volt az iskola. Egyházunk nem hatalmi intézmény, hanem nevelési szent ügy és magasztos hivatás. Minthogy mi a világi hatalomnak a történelem folyamán többnyire nem a támogatását, hanem éppen ellenkezően, ridegségét, sőt ellenséges magatartását tapasztaltuk, százszorosan kedves nekünk az az iskola, amely több mint negyedfélszázad óta ülteti, öntözgeti, gondozza az általános műveltség mellett az unitárius vallás szent igazságait. Százszorosan kedves nekünk a történet, amely a mi ősi, annyi szenvedésen és megpróbáltatáson átment kollégiumunkról szól s ugy érezzük, hogy itt az ideje annak, hogy ne csak a könyvről, hanem írójáról, Dr. Gál Kelemenről is megemlékezzünk. Hiszen ezen könyvnek megjelenése nemcsak az unitárius irodalomban, hanem minden túlzás nélkül beszélve, az egész magyar irodalomban esemény, s ha nyelvünk az idegenek előtt nem volna annyira hét pecséttel lezárt könyv, az egész unitárius irodalomban, az ország határain túl is jelentőséggel kellene bírnia. A mi számunkra ez a hatalmas két kötet nemcsak a tudomány szempontjából fontos, hanem egy drága ereklye a mi szívünk számára, amely őseink hitét, vallásos meggyőződését, keserves küzdelmeit és egyházunknak az életben való megmaradásának csodálatos történetét mondja el. A történet minden része a mi szívünk mélyébe vág bele.

Lehetetlen, hogy hálásak ne legyünk Dr. Gál Kelemen tb igazgató, felügyelő gondnoknak ezért a nagy munkáért s tud-

juk, hogy ő ezt nem szereti s talán tiltakozni is fog ellene, hogy ezuttal nemcsak a könyvéről, hanem róla is akarunk beszélni olvasóinknak.

Dr. Gál Kelemen a Nyárád vize mellől indult gyönyörü pályára. Tanári pályát választván élethivatásul, a kincses városban levő ősi kollégiumunk nyerte meg fiatalon tanárnak s 1900-ban pedig mint egészen fiatal tanárt igazgatónak. Huszonöt esztendeig volt a kollégium igazgatója s az intézet sok gondja mel-

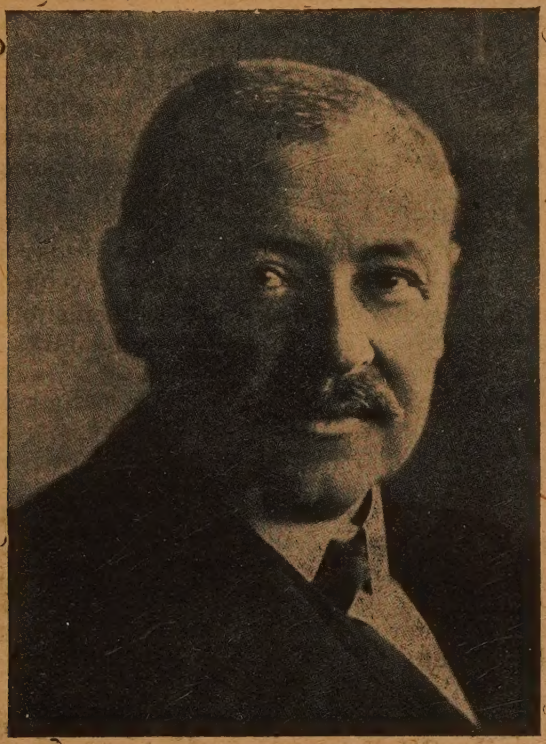

lett sohasem lankadott irodalmi munkássága sem. Először inkább a bölcselet terén működött, mely tudomány különben áthatotta egész élete munkásságát, aztán a bölcselettel rokon tudományágat, a neveléstudományt műveli, ami éppen az ő élethivatásának körébe vág. De mindezek mellett, dacára annak, hogy az ő ifjúsága idején nagy divat volt az elvilágiasodás, a Keresztény Magvető cimü kitünő folyóiratunknak egyik termékeny tollú főmunkatársa Péterffi Dénes szerkesztősége alatt, majd pedig a Péterffi Dénes visszavonulása után (1911) egészen az impériumváltozásig ő és Gálfi Lőrinc teologiai tanár szerkesztik a kitünő lapot s midőn mások lesznek a főszerkesz-

tők, az ő nevével, mint állandó munkásának a művelődés és egyházunk ügyének mindenkor találkozunk. De nemcsak a Keresztény Magvetőben, hanem az egyház más lapjaiban igen sok komoly kérdéshez szól hozzá. Ezen kívül részt veszen az egyház minden fontos ügyében, elsősorban természetesen az iskolai ügyekben.

Irodalmi munkásságából kiemeljük a következő nevezetes műveket. Mindjárt ifjú tanár korában egy kitünő tanulmánya látott napvilágot a Keresztény Magvetőben Nietscheről, amely az ily tanulmányok között egyike a legjelesebbeknek; majd meg a modern pedagógiai irányokról ad egy nagyobb tanulmányt, amely külön lenyomatban is megjelent. Már fiatal korában Brassairól, mint filozófusról jeles tanulmányt készít s később pedig Brassait több szempontból áttanulmányozza s egy egész sor tanulmányt adott ki róla. Ez a munkássága is jóval jelentősebb annál, minthogy megmaradhatna egyházunk határai között, hanem valóságos értéke az egész szakirodalomnak. Az impériumváltozás óta pedig több értékes pedagógiai dolgozattal áll szolgálatába a kisebbségi magyar nevelésügynek.

Azonban a nagyobb dicsőséget, a szélesebb körben sikert hozó munkatérről utóbbi időben mind visszavanult. Nem azért, mintha elfáradott volna, hanem azért, hogy a tanári állásból való nyugalomba vonulása idejét teljesen szeretett egyházának szentelhesse s egyházunk története tanulmányozását tekinti most legfőbb feladatának. Azt mondotta, arra van elég ember, hogy a pedagógiai és más kérdésekkel foglalkozzék, de a mi egyházunk történetével mi kell, hogy foglalkozzunk. *Azt helyettünk senki el nem végzi.* Oly komoly kijelentés, amelynek egy egész sor követőt kellene, hogy maga után vonjon s mely munkásságot a benső értéke szerint kellene méltányolnunk. Ebből a komoly elhatározásból és munkásságból is látszik, hogy Dr. Gál Kelemen milyen igaz, hűséges és áldozatos fia egyházunknak.

Ez a kis megemlékezés sokkal szerényebb igényekkel lép fel, minthogy Dr. Gál Kelemen szellemi képét megrajzolni akarná. Arra sokkal nagyobb térre volna szükség, mint amit lapunk megengedhet szerény terjedelménél fogva. Azonban meg kell azt említenünk, hogy élete, jelleme éppen olyan, mint irodalmi munkássága. Amily világos, határozott, tömör, tartalmas, tiszta a stilusa, olyan ő maga is. Akár történelmi, akár más dolgozatát olvassuk, a tudásnak és lelkiismeretességnek minden föltételét megtaláljuk benne. Ilyen maga az ember is a valóságban. Mindig szeretetreméltó, előzékeny, kedves, művelt ember, de az életben is éppen úgy megvizsgál mindent, mint a könyvekben. Az igazi jellem természete szerint nem fut az olcsó népszerűség csalfa fénye után, hanem akár egyedül, teljesen magára hagyatva is vállalja a népszerűtlen ügy védelmét, ha an-

nak igazságáról meg van győződve. Mint nevelő és mint irodalmi kritikus egyformán szigorú, de azt a kritikát önmagára és a hozzá legközelebb állókra is alkalmazza. Senkitől sem kíván olyant, amit ő maga meg nem teszen.

A nagy műve megjelenése után újból a könyvtárakat, a régi jegyzőkönyvek fakult, nehezen olvasható lapjait vizsgálja. Ujból könyve készül és az új könyv ismét egyházunk történetébe vág. Igen, Dr. Gál Kelemen nagyon komolyan szokott beszélni. *A mi feladatunkat senki el nem végzi helyettünk.* Ő ezt a munkát teljesíti, amelyre a legnagyobb szükség van, amely nélkülözhetetlen. Az unitárius közvélemény szeretettel, méltánylással és hálával tekint az ő nagy munkássága elé és szeretettel köszönti nagy műve megjelenése alkalmából.

Halálozások.

Lőrinczy Géza
1883—1935.

Făgăraş-ban született, hol atyja polgári iskolai tanár volt. Középiskoláit és az egyetemet Clujon végezte. Az egyetemen szaktárgyaiul a számtant és fizikát választotta. Oklevele megszerzése után az I. G. ducai gimnáziumunkhoz ment tanárnak s e szivéhez nőtt intézet mellett kitartott hűségesen még akkor is, amikor alkalma lett volna átjönni idevaló főgimnáziumunkhoz.

A számtant s fizikát általában rideg tárgyaknak tartják és a diák rendszerint e tárgyakon keresztül mérsékelt szeretettel szokott csüngeni a számtantanárokon. Éppen ezért nagyon kell szeretni diákjait és nagy lelkesedéssel buzognia tárgyai iránt annak a számtan-professzornak, aki hivatását sikeresen, egész emberként akarja betölteni. Lőrinczy Gézáról bizvást elmondhatjuk, hogy ezt a nemes hivatást egészen betöltötte. Nem közönséges intelligenciájával, nyugtalan, eleven szellemével életet tudott vinni a rideg, holt anyagba és nemcsak diákjait, hanem mindenkit, aki csak környezetébe került, elbájolt és fölvillanyozott ragyogó, sziporkázó szellemességével.

Anyai örökségképpen a zenei tehetséget kapta. Ezt a tehetségét magánszorgalommal annyira művelte, hogy évek hosszú során át képes volt nagy szakértelemmel és kiváló eredménnyel vezetni intézete ének- és zenekarát.

Általában pótolhatatlan veszteség az ő derékbantörése intézetére, de nagy, súlyos veszteség egyházunk egyetemére nézve is. Legsúlyosabban érzik természetesen e veszteséget özvegye és há-

rom gyermeke, kik mellől a gyámolító oszlop dőlt ki kora halálával.

Őt mégis halálában boldognak kell mondanunk. Megnyugodott egy küzdelmekkel és szenvedésekkel telt élet után. Nem kell látnia intézményeink lassú sorvadását s nem kell éreznie sziszifusi küzdelmeinek reménytelenségét. Mindezt átengedte nekünk, az élőknek, kiket küzdelmeinkben néha-néha felüdít az ő szeretetreméltó egyéniségére való boldog visszaemlékezés.

(ma)

Özvegy Sebe Jánosné, szül. *Gálfi Krisztina* életének 85-ik évében elhunyt szeptember hó 17-én egyetlen fiánál Sebe Ferenc unitárius lelkésznél Sânmiclăuşon. Egyetlen testvére Gálfi József és gyermekei: Sebe Feri, Zsuzsa és Anna s nagyszámú unokái és dédunokái gyászolják és kegyelettel őrzik az örfeláldozó édesanya, nagyanya és testvér emlékezetét.

Pap Zsigmondné, szül. *Szabó Anna* szeptember hó 25-én a Târgu-Mureş-i szanatóriumban hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytat férjén, Inlăcenii lelkésztestvérünkön kívül három gyermeke, édesatyja és kiterjedt rokonság gyászolja. A mindenható Isten adjon vigasztalódást a gyászolóknak.

Özv. Vaska Béláné, szül. Koszteczky Anna ny. tanítónő, néhai lelkészünk özvegye, szeptember hó 19-én 76 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A halál, amely megváltotta éveken át tartó betegségtől, vigasztalhatatlan gyászba borította nagy családját, gyermekeit, unokáit és sok rokonát, akinek még szenvedései között is gyámolítója volt. Legyen örök pihenése csendes!

Hol vagytok ti unitárius férfiak?

Pár héttel ezelőtt egy Dávid Ferenc-gyűlésen, ahol egyháztársadalmi életünk hiányosságairól beszéltünk, egész önkéntelenül, de annál több joggal és annál rátalálóbban vetettem fel a furcsának tetsző kérdést: hát hol vannak egyháztársadalmi életünkből a férfiak, a Dávid Ferenc hitét és áldozatosságát hordozó unitárius férfiak? Oh, nem az egyes embert kérdeztem s értettem felkiáltásomban, hanem a férfiak együttes munkavállalását, azt a többlet-tevékenységet, amit az egyének kötelességén túl a minden városban és minden faluban jól megszervezett, gondosan egymás mellé csoportosult férfiak, férfitagozatok s legvégül, mint férfi-szövetség kelleene, hogy végezzenek. Ezt a szervezett tömegmegmozdulást, ezt a pontosan kiszámítható és bármely pillanatban a helyére állítható s ott értékesíthető tömegerőt értettem akkor felszólalásomban és ennek a hiányát és szükségességét teszem szóvá most.

Nem akarok nagyon elvont, sem részletező lenni. De amikor azzal vádolom meg az unitárius férfi-társadalmat, hogy nem jutott el az öntudatnyilvánításnak arra a felsőbb fokára, amely a közösen végzett munka szebb eredményeiben kellene, hogy megmutassa magát, kötelességemnek tartom tételenként is rámutatni azokra a hiányokra, amelyeket felfedezni véltem, azokra a tevékenységi területekre, ahol szerintem a férfi-együttesek munkásságára volna nagy szükség.

Legelőször arra a nagy erkölcsi hiányosságra kell rámutatnom, amely általánosságban és lelki indokokkal mutat rá mindjárt a férfi-együttes munkájára. Az erdélyi magyarság nagy társadalmi és lelki válságában, amely egyaránt érint minden erdélyi magyart, mi unitáriusok nem tettünk még semmit, hogy annak egyre sulyosabb és deprimálóbb erejét enyhitsük, csökkentsük. Nincs semmiféle szervünk, amely a gazdagabbat a szegényebb támogatására ösztönözze, a szegényeket pedig összefogja, erősbítse. Mindenki külön-külön éli a maga jobb vagy terhesebb sorsát, de egymásért élni, egymásért tenni, egymás mellett haladni — ezt még nem tanultuk meg, ezt még nem tudjuk. Egy minden unitárius férfit, a legnagyobbtól a legkisebbig mindenkit összefogó férfiszövetség s annak erkölcsi ereje, tekintélye mindenesetre elvezethetne ehhez az ideális unitárius élethez, ehhez az öntudatos unitárius és kisebbségi magyar közszellemhez, amelyet egy ilyen, a már mindannyiunkat rég óta hivó és váró Dávid Ferenc-Egylet kebelében működő férfiszövetség hiszem, hogy meg tudja teremteni, ki kell, hogy tudjon alakítani.

Ennek az „egymásért — egymás mellett" unitárius közszellemnek a kialakítása mellett rendkivül fontos gyakorlati szerepe is volna a férfiszövetségnek. *Minél gyakoribb összejövetelein* az ismerkedések, szórakozások mellett állandóan meg kellene beszélni az egyház legégetőbb kérdéseit, azokon segíteni, a vezetőket az eredmény elérésében támogatnia kell. Más fontos magyar kérdések megbeszélése szintén tárgya lehet ezeknek az összejöveteleknek, amelyeknek a *kulturális haladás és továbbképzés* is céljuk volna. Ezenkívül életre kell hivnia városokban *a kereskedő és iparos szakosztályokat,* azok tagjait kataszterbe kell írnia, munkásságukban segíteni, támogatni, fejleszteni kell. A munkanélküliek, segélyre szorulókról intézményesen kell gondoskodnia s ugyanakkor egy ilyen *szociális, jóléti szakosztály* gondoskodhatnék a munkában s jobb körülmények közt levők takarékosságáról, a tagok esetleges olcsóbb közellátásáról, családi és ekzisztenciális támogatásáról, temetési segélyezéséről stb. Kisebb városokban és különösen falun nagy hivatása van egy ilyen kollektiv ellátásnak, orvost, ügyvédet, gazdasági tanítót tarthatnának, gép- és állásbeszerzést végezhetnének. *A falusi fiatalság* továbbképzésével nemcsak falun, de városon is törődnie kell, épp úgy, mint ahogy az asszonyok már rég megkezdették

ezt a maguk munkamezején. Mindezeket az erkölcsi szempontokat szorosan egymásba füzve az egyének gazdasági előnyeit s általános vagyongyarapítási célokat is szolgálunk.

Szervezett formájára nézve, amint említettem, a Dávid Ferenc-Egylet olyan autonom szervének gondolom el az egészet, mint amilyen a Nők Szövetsége. Ennélfogva annak alapszabályait, valamint a központban már egyszer útbaindult férfi-tagozat könnyen rávezethetnek a helyes szervezkedésre; magam csak annyit mondok, hogy meg kell teremtenünk minden áron ezt a szükségesnek érzett alakulatot, mert enélkül hiányos egyházi-társadalmi életünk és sok munka marad el, amit pedig együttes erőnkkel könnyen elvégezhetnénk. Nem újabb egyesületesdit gondolok, csak egy új összefogó, összetartó kapcsot, amely a ma még szétálló erőket egymás mellé acélozza, hogy erős egységet, erős falakat építsen hitünk, egyházunk, magyarságunk javára!

S. Nagy László.

Altató.

Aludj, pihenj csak csendesen.
Aludj, álmodj gyermekem.
Baj nem érhet, ágyad mellett
Isten ott áll szüntelen.

Véd, oltalmaz és hogy ha kell,
Visszaveri a vihart.
A balsorsban, szenvedésben
Nyújt mindig védelmi kart.

Ő az erő, égen földön
A legnagyobb hatalom.
Rendelkezik, ítélkezik
Élőkön és holtakon.

Üdv-jutalma a szelidnek,
És győz mindig az igaz.
Megszégyenül, porba omlik
A hitvány, rút és a gaz.

Kín, szenvedés a bűnösnek
Nappala és éjjele.
Míg aki jó, mindig boldog,
Mert az Isten van vele.

Lőrinczy Miklós.

A D. F. Unitárius Nők Orsz. Szövetségének hivatalos rovata.

Beszámoló a harmadik női gazdasági és háztartási tanfolyamról.

Abban a reményben ülök le megírni beszámolómat a nyáron gazdasági iskolánk keretében nők részére tartott gazdasági és háztartási tanfolyamról, hogy kedves olvasóink, mikor meglátják ezt a hivatalos cimet, nem teszik le rögtön a kezükből, hanem jóindulatú érdeklődéssel futnak át a sorok között, hogy a végén aztán velünk együtt örvendjenek az Unitárius Nők Szövetsége munkájának eredményén. A gondolat itt született meg a Nők Szövetsége kebelében és hosszú, fáradságos munka után öltött testet, midőn 1933 nyarán megnyilt az első női gazdasági és háztartási tanfolyam, hogy folyó év julius 21-én már a harmadik tanfolyamot nyissa meg 45 növendékkel, az eddigiektől eltérően, nem 4 hetes, hanem 5 hetes időtartammal, ünnepélyes keretek között.

Ha arra a régi jó szólásmódra gondolok, hogy „harmadik az Isten igaza", úgy érzem, hogy itt valóban alkalmazhatom, mert ez a harmadik tanfolyam az eddigiekhez hasonlóan és az eddigieket felülmulva, mindenféle szempontból sikeresnek mondható. A sikert bizonyítja a növendékek nagyszámú jelentkezése, kik közül mintegy huszat kellett visszautasítani, mivel a főhatóság határozata szerint ilyen rövid idő alatt csak 40—45 növendékkel lehet eredményesen foglalkozni. Ha majd Isten segedelmével sikerülni fog ezeket a tanfolyamokat is a téli gazdasági iskolához hasonlóan kibővítni, akkor nem lesz szükség a létszámot ennyire meghatározni.

A növendékek közül bentlakó volt 36, kintlakó 9, a szokásos vizsgán résztvett 43. Vallás szerint volt 26 unitárius, 14 református, 5 római katolikus növendék. Előképzettségük szerint: elemi iskolai képesítéssel bírt 17, középiskolaival 24, érettségivel 2, tanítónői oklevéllel 2 növendék. Örömmel állapítható meg, hogy a megelőző tanfolyamokhoz viszonyítva, most

volt a legszebb számban képviselve a falusi ifjúság. A 45 növendék közül 18 falusi kisbirtokos leány volt, kik mind bentlakók voltak s így a bentlakó növendékeknek éppen felét a falusi székely leányok tették. A növendékek életkora 30 és 16 év között mozgott. 30 éven felül csupán egy volt, 20—30 év között 13, 16—20 év között 31. Ez az egységes életkor nagyban hozzájárult az egységes szellem kialakításához.

A növendékek az 5 heti idő alatt elméleti és gyakorlati kiképzésben részesültek: a háztartástan, konzerválás, kertészet, méhészet, tyúktenyésztés, sertéstenyésztés és egészségtan terén.

A női háztartási tanfolyam résztvevői az unitárius püspökkel és a vezető tanárokkal.

A háztartástant és konzerválást, ami a tanfolyam gerincét alkotta, az idén is Gyarmathy Piroska tanárnő tanította olyan komoly hozzáértéssel és tökéletességgel, mely semmi dicséretre nem szorul. Csak azt jegyzem meg ezen a helyen is, hogy megnyugtat az a tudat, hogy az ő kezébe van letéve egy ilyen nagyfontosságu munka végzése, mert így remélhetjük annak fejlődését is. A többi tantárgyakat is kiváló szaktanárok tanították: Dr. Nagy Endre, Boros György, Lőrinczy László, Réther János, Dr. Gyarmathy Dezső személyében. A növendékek szabad idejüket az internátusban meghatározott házirend szerint töltötték Szánthó Luci gyakorló lelkésznövendék felügyelete alatt. A vezetőség a legnagyobb körültekintéssel gondoskodott arról, hogy a növendékek azon rövid öt hét alatt a lehető legjobb oktatásban és nevelésben részesüljenek, s a tanfolyam

megfeleljen azoknak a várakozásoknak, melyet a szülők fűztek hozzá, kik messzi vidékekről vonaton vagy szekéren hozták el legdrágább kincsüket, a gyermekeiket. A tanfolyam vezetősége módot talált arra is, hogy a növendékeket szórakoztatva ismereteiket bővítse. Egy-egy kellemes kirándulás keretén belől látogatták meg a dr. Gyárfás-féle parkot, a bulgár kertészetet, a fehéregyházi Petőfi-emléket, az Odorheiu-i tanítónőképző néprajzi múzeumát, a Gyilkos-tavat és Békás-szorost.

Felügyeletet gyakorolt a tanfolyam felett állami megbizásból Rednek Géza mezőgazdasági kamarai igazgató és a központi Unitárius Nők Szövetsége megbizásából Ütő Lajosné tiszteletes asszony. A gyakori látogatások úgy egyházi, mint világi részről azt bizonyították, hogy a tanfolyam széleskörü érdeklődésnek örvend. Különösen jól esett a tanári karnak és növendékeknek a dr. Boros György püspök úr látogatása, ki igazán meleg atyai szeretettel érdeklődött a tanfolyam minden irányú munkája után és 400 lejt adományozott arra a célra, hogy a tanfolyam egy kis jelvénnyel ajándékozza meg növendékeit. A Méltóságos és Főtisztelendő Püspök úr látogatása alkalmával a tanfolyam egy szépen sikerült bankettet és egy jól sikerült templomi ünnepélyt rendezett.

Az öt hét a maga változatosságával gyorsan eltelt s most következett a számonadás, mely a legtisztább tükörképe az elvégzett munkának. Ebben a számonadásban csak gyönyörködhettünk. A jól sikerült vizsga a lelkiismeretes elméleti kiképzésről tanuskodott, a szép kiállítás a szorgalmas gyakorlati munkáról tett tanubizonyságot s az ezeket követő hangulatos programmal összekötött tanfolyambezáró ünnepély a növendékek sokoldalu ügyességét és fiatalos jókedvét bizonyította. S miután mind ezek lezajlottak, augusztus 26-án reggel meglendült a búcsúkendő az internátus kapujában s könnyes szemü leánysereg intett Istenhozzádot annak az iskolának, melyet rövid öt hét alatt annyira megszeretett. A távolból mi is könnyes szemmel mondtuk „Isten veletek, vigyétek, vigyétek azokat az áldott magokat, melyek itt szívetek talajára hullottak s szórjátok tovább otthon a falutokban, városotokban, hogy legyen szebb, virágzóbb az erdélyi mező".

Figyelő.

Tudni csak akkor képes az ember, ha valami uton-módon imádni képes. Máskülönben tudománya pedanteria és holt koró.

Carlyle.

Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek azért az aratásnak urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába. Mt. 9, 37, 38.

September végén...

Mindig lázasan folyik a munka minden háziasszony portája körül, de különösen a tűzhely mellett élénk az élet. Délelőtt, délután folyik a munka, hogy elkészüljön az a sok télire való íz, paradicsom, befőtt, amivel majd kedveskedni fog családjának. A Nőszövetségek ilyenkor még nyári álmukat aluszszák, pedig lehetne ébresztgetni azokat is, vagy legalább is gondolkozni azon, hogy mit csináljunk a tél folyamán, mikor újból meg kell kezdeni a munkát. Ha nem is mindenkitől, de vezető unitárius asszonyainktól méltán elvárhatjuk, hogy miközben gondosan rendezgetik kamrájukat, gondolkozzanak azon is, hogy mi legyen a vezetésük alatt álló egyesületnek a téli programmja.

Nem szabad felületeseknek lennünk ezen a téren. Nem szabad lelkiismeretünket elaltatni azzal, hogy majd kialakul magától minden, hogy majd alkalom adtán meglátjuk, hogy mit lehet csinálni, mert ha tud egy asszony odaadó, fáradságot nem ismerő munkát végezni a családjáért, akkor éreznie kell, hogy neki egy nagyobb családdal, az egyházával szemben is vannak kötelességei s próbálja meg idejének csak egy parányi részét annak áldozni, hogy immár döcögjön a közügyek szekere egy kicsit gyorsabban a közös célok megvalósítása felé. Hiába van csak egy néhány fáradságot nem ismerő asszonyunk, kik dolgoznak, ahol csak lehet és segítenek, ahol csak tudnak, ha nem fogunk össze többen, akikben ott él a lélek készsége, csak a test erőtlenségét kellene leküzdeni. Nekünk nem kívül álló kritikusokra, hanem belső munkásokra van szükségünk. S ha azt akarjuk, hogy az egyes Nőszövetségek téli munkássága ne legyen nyomtalan, fakó futás, hanem komoly, céltudatos munka, akkor már most próbáljuk kidolgozni téli munkaprogrammainkat az egyes helyi viszonyoknak és kívánalmaknak megfelelően.

Mindenki cselekedjék lelkiismerete szerint! *Akaró.*

Sz.: 895—1935. P. U. *Unitárius Püspök.*

A 300—1935. sz. alatt körlevélben az ádámosi papi állásra hirdetett pályázatot megismételem. A feltételek és a javadalom ugyanazok s bármelyik lelkészi irodán megtekinthetők. A törvény értelmében és a 300. sz. hirdetés szerint fölszerelt pályázatokat Gvidó Béla küküllőköri esperes afiához október 14-ik napjáig be kell nyujtani. Később érkezők nem fogadtatnak el.

Cluj, 1935 szeptember 26.

Dr. Boros György s. k.
püspök.

Gazdasági Iskolánk kérelme falvaink vezetőihez.

Abból az alkalomból, hogy iskolánk a harmadik rajját bocsátja ki az életbe a falai között tanult gazdaifjaknak, a következő kérelemmel fordulunk falvaink papjai, tanítói és más vezető egyéneihez.

Vegyék pártfogásukba ezeket a fiatal embereket, forduljanak jóindulatú érdeklődéssel feléjük és igyekezzenek odahatni, hogy az a magvetés a mit az iskola eszközölt, meghozza áldásos termését úgy ezen ifjak, mint a köz számára is. Tekintsék olyanoknak ezeket a fiatal embereket, mint a faiskolából most kiültetett oltványt, amelyben megvan ugyan a képesség minden jóra, értékesre, de kellő gondozás, védelem nélkül elpusztul, vagy kitörvén belőle a nemes rész, elvadul.

Báró Atzél Ede fiatal mezőségi birtokos 4 tenyészkant ajándékozott iskolánknak. arra érdemes tanulóink dijazása céljából. Ezen adományáért beirtuk nevét aranykönyvünkbe, de megérdemli, hogy gránitba vessük azon szavait, amelyekkel adományát kisérte. „Azért adok ilyen természetű jutalomdíjakat, hogy lássa meg az egész falú, mennyire értékelem gazdaifjaink tanulni akarását.“ Mennyivel inkább érdekük falvaink vezetőinek, meglátni ezen ifjakat és odahatni, hogy beváltsák a hozzájuk füzött reményeket.

Iskolánk maga elé tűzte a felnőttek gazdasági oktatását is, de akkor, amikor ez legeredményesebb lehetne, vagyis a téli időszakban szakelőadóink itt bent is állandóan igénybe vannak véve és így különösen messzibb vidékre nem utazhatnak ki. Kimehetnek azonban a közelebb fekvő falvakba úgy, hogy ebből senkire semmi kiadás nem háramlik. Távolabbi községeink segítségére is jöhetünk a következő módon: Iskolánk szép gazdasági könyvtárral rendelkezik, számos olyan könyvünk van, amelyben az anyag úgy van csoportosítva, hogy egy-egy rész egy előadás vagy felolvasásra alkalmas nagyságú. Könyveinket szívesen adjuk ki díjmentes használatra, ha az elszállítást és visszaküldést az illetők vállalják.

Boros György,
szaktanár.

A gălăţeni nagy napok.

Julius 7-én és 8-án a Mureşi körnek történeti nagy napjai valának. Julius 7-ét naggyá tette a D. F. E. ünnepélyes összejövetele és 8-át pedig a kör évi rendes közgyülése.

Az első ünnepély istentisztelettel kezdődött, amelyen Csongvai Lajos lelkész imádkozott és ifj. Lőrinczy Miklós tanítónövendék énekelt, buzgó áhitatot és emelkedett szellemet keltve. Dr. Fekete Gyula elnök megnyitója nemcsak elragadott mindenkit, hanem a további munkához kedvet és bizalmat adott. Az Ürmösi József püspöki titkár úr üdvözlő szavaiban kifejezésre juttatott gondolatai, a központi D. F. E. meleg üzenetét tolmácsolták a közönségnek.

Dr. Gálfalvy György és Máthé Zsigmond afiai öntudatosságra oktató és tanító szabadelőadásaikkal szintén az összejövetel fényét emelték. Nagy István főgimn. tanuló és Bereczki Erzsébet szavalatikkal szintén a sikert biztosították és az ünnepély eredményének a nagyságát emelték.

De a Fülöp Zoltán titkár évi jelentése is elérte a célját és megtette a hatását, mert a nagy gonddal összeállított és a történelmi adatokkal feldiszített kép, amelyet a hallgatóközönség elé állított és hozott a mult megbecsülésére és a jövő építgetésére serkentett mindenkit.

Gyűlés végeztével a kulturházban közös vacsora volt, melyet a Nőkszövetsége rendezett Kiss Ferencné és Biró Izsákné rendezésével. A vacsora alatt sem feledkeztek meg a „jobbik részről". Dr. Fekete Gyula elnök indítványára a bucureşti egyházközség javára Lőrinczy Olga és Szabó Manci ifjú leányok a megértő lelkektől 700 lejt gyűjtöttek össze.

Ilyen előzmények és előkészületek után kezdődött 8-án reggel 9 órakor a rendes évi köri közgyűlés. A Pethő Kálmán lelkész afia imájának szavai hatottak és a K. Nagy Árpád felügyelő gondnok úr megnyitójában kifejezésre juttatott gondolatok példás követésre találtak. Az ősökhöz illő buzgósággal beszélt és dolgozott mindenki, hogy a nagy idők követelményeinek megfelelően legyen eredménydús a munka.

A kör évi története, amelyet nagy körültekintéssel és megfontoltsággal Halmágyi János esperes afia állított össze és terjesztett az apostolokhoz illő további munkára és harcra serkentették és buzdítottak mindenkit, hogy a multinál is még hívebb és tökéletesebb munka pótolja a hiányt és így biztosítsa jövőjét annak az egyháznak, amelynek áldásaiból annyian részesülünk és szeretetét pedig annyian igényeljük.

Az isteni tiszteleten a szolgálatot Kovács Domokos lelkész afia végezte, az éneket pedig Pálfi Lajos tanító afia vezettte.

Köri gyűlésnek a fentiek mellett még egy megható jelensége volt az az egységes érzés és gondolat, amely a kör minden egyes tagját a gyűlés befejezése előtt a lemondott K. Nagy Ár-

pád f. gondnok úr mellé állította, aminek aztán a *Péterffy Áron* társfelügyelő gondnok úr szinte kérő szavai után nem lehetett más eredménye, mint a lemondás visszavonása. Aminek folytán ez a belátó és megértő tett a napot a jelen előtt még kedvesebbé tette és eseményeiben pedig a jövő számára példaképül avatta.

Lőrinczy M.

Felsőfehérköri Ifjúsági-nap, D. F. E. Közgyűlés és egyh-köri közgyűlés Armenişen 1935. június 30. és julius 1. napjain.

A felsőfehéri egyházkör D. F. E. I. körei a köri D. F. Egylettel vállvetve a köri és helybeli érdeklődő közönség részvételével emlékezetes napot rendezett Armenişen június 30-án. A nap műsorát röviden adjuk:

Délelőtt ifjúsági istentisztelet volt, melyen imát mondott Benedek Gyula III. éves papnövendék, prédikált Bedő Boriska lelkésznő. Istentisztelet után gazdasági ismeretterjesztő előadást tartott Boros György, I. G. Ducai gazd. isk. tanár. Társas ebéd után, melyen több mint százan vettek részt a köri D. F. Egylet tartotta meg vallásos délutánját, melyen imádkozott: Simén Dániel lelkész, énekelt az Armenişi D. F. E. vegyeskara, megnyitó beszédet mondott Kelemen István esperes, szavalt: Székely Gyula gimn. tanuló, Bedő Julia egyetemi hallgatónő és Fülöp Árpád lelkész. Nagy Sándor zeneművészeti főiskolai hallgató fuvola szólóját harmoniumon kisérte Borbély Erzsike, zeneiskolai hallgatónő. Kiválóan értékes előadásokat tartottak az I. G. Ducai gimnázium történetéről és fenállásának jelentőségéről: Szolga Ferenc gimn. tanár és Ütő Lajos lelkész. Kelemen István esperes bezáró beszéde után a műsor befejeződött s utána a templom körüli öreg gesztenyefák árnyékában a helybeli D. F. E. vegyeskara énekelt eredeti székely és magyar népdalokat. A tartalmas ifjúsági napot közös vacsora fejezte be, melyen hangulatos pohárköszöntők hangzottak el.

Julius 1-én a felsőfehéri egyházkör tartotta Közgyűlését Bedő Ferenc köri felügyelő gondnok és Kelemen István esperes vezetésével. A közgyűlésen résztvettek az egy-kör belső emberein kívül a gyülkezet érdeklődő tagjai is, valamint a közgyűlés rendes tagjai.

A szokásos délelőtti istentiszteletet Fülöp Árpád lelkész végezte tartalmas igehirdetéssel.

Közgyűlés a kitűzött tárgysorozat szerint, fontos egyházi kérdések tárgyalásával foglalkozott s a köri nevelésügyi jelentések alapos megvitatása mellett határozatokat hozott az állami tanítók énekvezérségének a Teol. Akad. női hallgatók jövő sorsának kérdésében. Közgyűlés egyértelemmel sürgette főhatóságánál a baraolt-i körlelkészség beállítását, egyetemes egyházi érdekből.

Rovatvezető: **Ifj. Hadházi Sándor.**

A braşov-i templomépítés. A braşov-i templomépítésre a folyó évben a mult számban közölt adományokon kívül a következő adományok folytak be: Kacsó Sándorné, Kovács Lajosné, Szász Péláné és Bedő Lajosné szeretetvendégségéből 800, januári színielőadásból a Nőszövetség adománya 20.000, vallásos estély perselypénze 328, Dávid F. Ifjúsági Kör adománya 500, Molnár Jánosné 100, Torday Lajos 100, Vermesy Emil 30, Szász Jánosné és Társai szeretetvendégsége a Gyár úti ref. iskolában 1630, Ágisz estély jövedelméből 1030, Dávid F. Ifjúsági Kör 1000, Nőszövetség teaestélye a Gambrinusban 4300, Dr. Moga Constantin 1000, Preiszner Ilona 100, Vallásos estély perselypénze 490, Szinte Ferencné és Markovits Leóné szeretetvendégsége 2025, József János halála alkalmából Izsák Domokosné 300, Nőszövetség virágvasárnapi teaestélye 2072, Bán Imre 100, Gál Vilmosné szeretetvendégsége 701, Szilasy Gyuláné 100, Özv. Szent-Iványi Miklósné 500, Kacsó Sándorné és Izsák Domokosné szeretetvendégsége 665, Nőszövetség adománya májusi színielőadásból 20,000, Magyar Nap jövedelméből 15.000, Szász András 200, Kádár Istvánné Hoghiz 50, Keresztes János 500, Robescu Györgyné 500, Darkó Jakab 800, Révész Imre 20, Brók Albert 20, Einzig Jenő 400, Száva Gerőné és Török Sándorné szeretetvendégsége 925, Dénes Sándor 100, Gyulai Mózes 100, Kacsó Sándorné 400, Egyházközség, Nőegylet, Dalkör és Kozma Miklós Sânmicläus 50—50, Keresztes Gyula 1000, Ilkey Elek 100, Egyházközség Dopca 500, Nőszövetség Dopca 100, Sólyom János 100, Incze Gyula 500, Balázs György 300, Zernesti Celluloze gyár 5000, Zernesti Papirgyár 3000, Török Mihály Bordoşiu 100, Szőcs Sándor Bod 30, Nagy Sámuel 500, Egyházközség Mărtinuş 500, Egyházközség Medişor 500, Dr. Ferenczy Géza főgondnok Aita mare 3000, Boros György I. G. Duca 200, Pálffi Márton Cluj, Dr. Engel Gábor halála alkalmából 100 lej (folytatjuk). Midőn az egyházközség a kegyes adományokért hálás köszö-

netet mond, tisztelettel kéri, hogy a templomépítés és telek megtartás érdekében kibocsátott nyomtatványokat figyelembe venni és arra valamilyen felesleget adni szíveskedjenek, mert novemberben az építést befejezni szeretnők. *Kovács Lajos*, lelkész.

Az unitárius Népnaptárról. Közeledik az idő, melyben az 1936. évre szóló Naptárunk megjelenik. Ezen Naptár nagyobbmérvű terjesztésére lelkészeink, gondnokaink és énekvezéreink figyelmét hathatósan felhívjuk. A mult és az azt megelőző évekből alig kelt el négyezer példány. Egy nehány egyházközség, bizonyára a buzgó vezetőség ajánlatára, valóban jó példával járt elől a Naptár vásárlásában, amelyet követni kellene különösen a népesebb egyházközségek kebli előljáróságának is, mert sajnos, kevés kivételével, épen ezekben a népesebb egyházközségekben adatott el igen kevés darabszám. Négy- és nyolcszáz lelket számláló egyházközségben csak 3—10 s legfölebb 50 darab lett elhelyezve. Ezzel szemben négyszázan aluli lélekszámmal bíró egyházközségekben 70—76 darabot eltudtunk helyezni. Az unitárius Népnaptár gazdag tartalommal jelenik meg, hasznos, értékes olvasmányokat ad. Arra kérjük az őrállókat, tegyenek meg mindent a terjesztésért, hiszen ez a legmagasabb egyházi érdekek egyike. *Figyelő.*

E. K. T. megbízta Demeter Lajos gazd. intézőt egy évi időtartamra az I. G. Duca-i gazd. iskola vezetésével.

E. K. T. Erdő János lelkészjelöltet az oxfordi akadémiára küldte 2 évre. A Channing Houseban pedig Kaáli Nagy Magda nyert elhelyezést szintén 2 esztendőre.

Ifj. Kovács Lajos Strassburgban lelkész továbbképző vizsgálatot tett. (B. D. vizsga.)

A szervezeti törvény tárgyalására kiküldött bizottság szept. 17—18. napjain az egyházkörök számos kiküldötteivel elvégezte munkáját, előkészítve ezt a nagy fontosságú ügyet az egyh. főtanácsra.

Az E. K. T. szept. 1-vel nyugalomba bocsátotta Régeni Áron arcuşi, Gálfalvy Sándor hărănglabi, Kissné-Kisgyögy Berta dâmbăui tanítókat. Okt. 1-vel szintén nyugalomba vonul Gálfalvy Sámuel I. G. Duca-i tanár afia. A hosszú, fáradságos nevelői munkakörből távozó afiainak a főhatóság külön elismerését fejezte ki, a magunk részéről jó egészséget kivánunk nekik, hogy még sokáig békében élvezhessék a megérdemelt nyugalmat.

Lelkészi ház felszentelése. A ploeşti-i egyh. község áldozatkész hívei új papilakot építettek, melynek ünnepélyes fölszentelése október 6-án lesz a püspök és az egyh. főjegyző afia jelenlétében.

Aldea-ban a megújított templomot afiai okt. 13-án fogják fölszentelni.

A cluji unitárius főgimnázium megnyitó ünnepélye jelen év szeptember hó 15-én d. e. 9 órakor volt, a kollegium dísztermében. Mikor is Tebenned bíztunk kezdetű ének elhangzása után ismát mondott Benczédi Pál vallástanár, ezután Gálffy Zsigmond igazgató tartalmas megyitó beszédet tartva, útmutatást nyujtott az új esztendőre. A főt. püspök úr pedig az intézet szeretetére s főképpen multja tanulmányozására hívta fel a figyelmet s Isten áldását kérte az intézetre, a tanulókra és a vezetőségre. Erős várunk nékünk az Isten kezdetű énekkel az ünnepély véget ért. Itt említjük meg, hogy főgimnáziumunkba beiratkozott 171 tanuló, a mult évben 183, ebből unitárius 122, a mult évben 123.

Teol. Akadémia megnyitója október hó 2-án volt a kollegium dísztermében, mikor is imát mondott dr. Varga Béla főjegyző, Channingről tartalmas felolvasást tartott Vári Albert akadémiai dekán, a főt. püspök úr buzdító szavakkal, az Akadémia ifjúsága kezdő és záró énekkel működött közre.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába augusztus 21-től október 3-ig rendes tagsági díjat fizettek: Imre Domokos Roaua, Péter Lajos, özv. Derzsi Gáborné I. G. Duca, Weress Béla Cluj 1935-re. Dr. Borbély Béla Turda 1934-re. Papp Dénes Odorheiu 1933. és 1934-re. Előfizetői díjat fizetett Izsáky Antalné Dej. Cluj, 1935. október hó 3-án. **Gálfi Lőrinc.**

Irodalom.

Mit olvassunk?

Dr. Gál Kelemen: Az Unitárius Kollegium Története 2 kötet. Az unitárius multnak leglényegesebb és egyuttal legmeghatóbb történetét adja elő a kitűnően megirt könyv. Egyetlen unitárius ember sem nélkülözheti. A könyv megszerezhető az iratterjesztőnél. Ára 300 lei.

Benczédi Pál: A Dávid Ferenc Egylet Története. Az egylet fönnállásának 50-ik évfordulójára irott történet, amely magában foglalja az egylet ötven éves működése alatt kifejtett terveit, munkásságát és a jövőre vonatkozó célkitűzését. Megszerezhető a Dávid Ferenc Egylet központi irodájában. Ára 20 lei.

Szerkesztői üzenetek.

Több cikket, különösen tudósítást a jövő számra kellett hagynunk, mert lapunk szűk terjedelme miatt nem lehetett közölni. — Ha minden előfizető rendezné a tartozását, ez a kényszerhelyzet nem állana elő. Kérjük munkatársainkat, szíveskedjenek a tudósításokat röviden írni s a helységneveket pedig románul.

Az Unitárius Közlöny megjelenik havonta. Szerkesztő: **Benczédi Pál**

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET R.-T. CLUJ